

75 éves az

Ujember

LXXVI. évf. 40.
(3763.)
2020. október 4.
Ára 220 Ft

ujember.hu
ujember@ujember.hu

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

BUDAPEST | 2021.
szeptember 5–12.

Jubileumi hálaadó szentmisét mutatott be szeptember 27-én a budapesti Országúti ferences templomban Székely János, a Szombathelyi Egyházmegye püspöke. A ferences ünnepen Horváth Achilles OFM házfőnök és Lendvai Zoltán OFM plébános koncelebrált, Dudás Zoltán és Gorove László állandó diákónusok teljesítettek szolgálatot.

Budán kétszázötven éve a környék szíve az Országúti ferences plébánia, amely heteken át tartó programsorozattal ünnepli temploma felszentelésének jubileumát. Könyvet adtak ki az évfordulóra, kiállítást és koncerteket, kerekasztal-beszélgetést szerveztek, ünnepélyes dicsőítőalkalmakat tartanak. Az ünneplés csúcspontja a szeptember 27-ei szentmise volt, amelyen Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Őrsi Gergely és Láng Zsolt, a II. kerület jelenlegi és volt polgármestere, valamint Ernyey László egyházi tanácsnok is részt vett.

„Ó, mily félelemmel tiszteljük ezt a helyet, ez az Isten háza és kapuja a mennyeleknek” – kezdődött a bevonulási ének, ami a jubileumi ünnepet különösen illett. Székely János püspök a köszöntés után felidézte, hogy tizennégy éves korától járt erre a plébániára. Tagja volt az itteni ifjúsági hittáncsornak és az énekkarnak, így fiatalkora legfontosabb helyszínévé vált a templom. Emlékei közül külön kiemelte, hogy egyszer egy ferences szerzetes olyasmiért kért bocsánatot tőlük, fiataloktól, amiben igazából ők voltak a vétkesek. Székely János azt is elmondta, hogy a felszentelése után itt mutatta be az első miséjét. Úgy fogalmazott: a kegyelem folyója áradt ezen a helyen számára is.

Az Ezekiel könyvből vett olvasmány azt a képet tárta előnk, amint a templomból életadó, frissítő források fakadnak minden égtáj felé; ez a víz még a sivatagban is életet fakaszt, és amikor a tengerbe ömlik, édessé, termékennyé teszi. Zakeus evangéliumi története pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy az Emberia nem csak az igazakért jött, hanem azért, hogy megkeresse, és megmentse, ami elveszett.

(Folytatás a 3. oldalon.)

„72 óra kompromisszum nélkül” idén is Megkezdődött a regisztráció az önkéntes ifjúsági akcióra 6. oldal

Megélni, hogy összetartozunk

Találkozás a 90 éves Gyulay Endre nyugalmazott püspökkel 11. oldal

ISSN 0133-1205

20040

9 770133 120548

Fotó: Merényi Zita

A béke és imádság szigete A kármelita nővérek élete Magyarszéken

Talán kevesen tudják, hogy a Pécshez közeli kis baranyai település, Magyarszék szomszéd-ságában, festői környezetben található a Sarutlan Kármelita Nővérek Mindenszentekről nevezett kolostora.

Amikor fölkerestük a közösséget, Beáta nővér, a perjelő, valamint Ágnes és Sára nővér fogadták bennünket. Megismertették a rend történetével, magyarországi múltjukkal, jelenlegi életükkel, és beszéltek a tervezkről is.

A Kármelhegyi Boldogságos Szűz Mária Rendje egykor Palesztinában, a Kármel hegycsúcsán született. A rend tagjai évszázadokon keresztül abban a meggyőződésben éltek, hogy szellemi alapítójuk Iddi Illés próféta. A Királyok első könyvének tanúsága szerint Illés a korának vallási

megosztottságában is bátran hirdette, hogy „él az Úr, aki a színe előtt állók”. Illést egyfajta harcos „buzgalom emészette az Úrért”, ugyanakkor része volt Isten végiglenül szelíd, bensőséges megtapasztalásában is.

(Folytatás a 8–9. oldalon.)

A gyógyíthatatlan beteg is ápolható A Hittani Kongregáció levelet tett közzé az eutanázia ellen

A Hittani Kongregáció Samaritanus bonus (Irgalmas szamaritánus) kezdetű levelet szeptember 22-én tették közzé. A dokumentum arról szól, hogyan kell ápolni az embert az élet kritikus helyzeteiben és a végző stádiumban. A Ferenc pápa által jóváhagyott, közel harmincötösen elítéli az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság minden formáját.

A dokumentum, amely az utóbbi évek konkrét eseteket is figyelembe veszi, hasznos segítséget nyújt a lelkí-

pásztoroknak, a családoknak és főként az egészségügyi dolgozóknak.

A gyógyíthatatlan állapot nem azonos a kezelhetetlen helyzettel: aki egy betegség végző stádiumban szenvéd, akárca az, aki úgy jön a világra, hogy a túlélésre korlátozott esélyei vannak, jogosan tarthat igényt az elfogadásra, az ápolásra és arra, hogy szeretetteljes légiör vegye körül. Az Egyház ellenzi a mindenáron való terápiát, am „végleges tanítás” kérte leszögezi, hogy az eutanázia minden formája bűntett (crimen) az emberi élet ellen”.

(Folytatás a 7. oldalon.)

Isten törődik velünk

Basilica minor rangot kapott a báta Szent Vér-kegytemplom

A hetedik alkalommal megrendezett bátai egyházmegyei zarándoklaton, szeptember 26-án Michael August Blume SVD érsek, Magyarország apostoli nunciusa mutatott be szentmisét. A liturgiában kihirdette, hogy a Szent Vér-kegytemplomot basilica minor rangra emelte Ferenc pápa.

A vírushelyzet ellenére a hagyományokhoz híven idén is ünnepi keretek között zajlott a Pécsi Egyházmegyei zarándoknapja Bátán. A gyalogos zarándoklatot a járványügyi intézkedésekhez igazodva ezúttal nem tartották meg, és a hívek csak

korlátozott számban, regisztráció alapján vehettek részt az eseményen, de az egyházmegye valamennyi települése képviseltette magát Magyarország egyetlen Szent Vér-kegyhelyének ünnepén.

Az esemény délután, szentségimádással kezdődött, amelyet Nyíl Viktor pasztorális helynök vezetett a szabadtéri oltárnál. Ezután a fájdalmas rózsafüzér elimidákozásával következett Kürtösi Krisztián plébános közreműködésével.

Délután Michael August Blume SVD érsek, Magyarország apostoli nunciusa mutatott be szentmisét, Uldvardy György veszprémi érsek, pécsi apostoli kormányzó és a jelen lévő papság koncelebrálásával. A zarándoknapot a Laudato si'-évre való tekintettel teremtett világunkért és a szenvédő emberekért ajánlották fel.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Gondoljunk a gyerekeinkre, az unokáinkra: mit hagyunk rájuk

A Szentatya szeptember 16-án a világ gyógyításáról szóló katekézissorozatának hetedik állomásához érkezett; elmélkedésének központi gondolata „a közös otthon gondozása és a szemlélődő magatartás” közötti kapcsolat volt. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvérek, jó napot kívánok!

Ahhoz, hogy kijussunk egy járványból, ápolunk kell magunkat és ápolunk kell egymást. Támogatnunk kell azokat is, akik a leggyengébbeket, a betegeket és az időseket gondozzák. Szokás az időseket elhagyni, magukra hagyni őket: ez ronda dolog. Ezek az emberek – akiket a spanyol „cuidadores” szó találóan határoz meg, vagyis akik gondjaikba veszik a betegeket – lényegi szerepet játszanak a mai társadalomban, még ha gyakran nem is kapják meg a megérdemelt elismerést és javadalmazást.

A gondoskodás ember voltunk aranyszabálya, egészsgéget és reményt hoz magával (vö. Laudato si’ [LS] enciklika 70.). Gondoskodni a betegekről, a rászorulókról, az elhalgyottakról: ez emberi és egyben keresztenyért érték.

Ezt a gondoskodást közös otthonunknak is nyújtunk: a földnek és minden teremtménynek. Az élet minden formája összekapcsolódik (vö. uo. 137–138.), és egészsgünk az ökoszisztemák egészsgégétől függ, amelyeket Isten teremtett, és amelyeknek a gondozását ránk bízta (vö. Ter 2,15). Ám a visszaélés vele súlyos bűn, amely árt, káros és megbetegít (vö. LS 8.; 66.). A legjobb ellenszer közös otthonunk eme nem megfelelő használatára a szemlélődés (vö. uo. 85.; 214.). Hogy hogy? Nincs oltóanyag, hogy a közös otthon gondozását ne haladjon el?

Mi az ellenszere annak a betegségnak, hogy nem vigyázunk közös otthonunkra? A szemlélődés. „Ha valaki nem tanul meg megállni, hogy észrevegye és értékelje a szépet, nem megle-

pő, hogy minden használati tárggyá és gátlástan visszaélés tárgyává válik számára” (uo. 215.). És „egyszer használatos” tárggyá is. Pedig közös otthonunk, a teremtett világ nem pusztán „erőforrás”. A teremtmények önmagukban értékesek, és „mindegyik a maga módján Isten végételen bölcsességeinek és jóságának egy-egy sugarát tükrözi” (A Katolikus Egyház katekizmusa 339.). Ezt az értéket és ezt az isteni fény sugarat fel kell fedeznünk, és felfedezéséhez csendben kell maradunk, hallgatnunk kell, szemlélődnünk kell. A szemlélés is gyögyítja a lelket.

Szemlélődés nélkül könnyen kiegyensúlyozatlan és nagyképű antropocentrizmusba eshetünk, az „én” kerül mindennek a középpontjába, mely túlértekeli ember voltunk szerepét és minden más teremtmény fölötti feltétlen uralkodóvá tesz bennünket. A teremtésről szóló bibliai szövegek torz értelmezése hozzájárult ehhez a téves elképzéléshöz, mely a föld kizsákmányolását és teljes tönkretételelteredményezi.

A teremtett világ kizsákmányolása: ez a bűn. Azt hisszük, mi vagyunk a középpontban, el akarjuk foglalni Isten helyét és leromboljuk a teremtés harmóniáját, Isten tervének harmóniáját.

Ragadozókká válunk, megfeledekezzünk arról a hivatalunkról, hogy az élet őrzői legyünk. Természetesen meg lehet és meg kell művelniünk a földet, hogy éljünk és fejlődjünk. De a megművelés nem azonos a kizsákmányolással, és minden gondoskodás kíséri: szántás és védelem, megművelés és gondozás... Ez a küldetésünk (vö. Ter 2,15). Nem számíthatunk arra, hogy anyagi

szinten tovább fogunk növekedni, anélkül hogy gondoznánk a minket befogadó közös otthonot. Legszegényebb testvéreink és földanyánk nyögnek az általunk okozott kár és igazságatlanság miatt, és új haladási irányt követelnek. Megtérest, irányváltást követelnek tőlünk: gondoskodni kell a földről, a teremtésről is.

Ezért fontos visszanyerni a szemlélődő dimenziót, vagyis azt, hogy a földet, a teremtett világot ajándéknak tekintsük, ne pedig olyasminek, amit haszonosztás céljából ki kell ziszákmányolni. Ha szemlélődünk, felfedezünk a többiekben és a természetben a hasznosságunkkal valami jóval nagyobbat. Itt van a probléma lényege: szemlélni annyit jelent, mint túllépni egy dolog hasznosságán.

A szép szemlélése nem annak kizsákmányolását jelenti: a szemlélés ingyenesség. Felfedezzük a dolgoknak Isten által beléjük ültetett belső értékét. Amint azt sok lelki mestert tanította, az égneket, a földneket, a tengerneket, minden teremtménynek megvan ez az ikonikus képessége, ez a misztikus képessége arra, hogy visszavígyen bennünket a Teremtőhöz és a teremtéssel való közösségezhet. Például Loyolai Szent Ignác a Lelkigyalogságot könyvének végén arra hív bennünket, hogy végezzünk „szemlélődést a szeretet elnyeréséért”, vagyis vegyük

fontolóra azt, ahogyan Isten néz teremtményeire és örül velük; és fedezzük fel Isten jelenlétéit teremtményeiben, szabadon és kegyelemmel szeressük és vegyük gondjainkba őket.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

Aki így szemlélődik, nemcsak azon csodálkozik, amit lát, hanem azért is, mert eme szépség szerves részének érzi magát; és azt is érzi, hogy őriznie, védelmeznie kell azt.

Egy dolgot nem szabad elfelejteni: akik nem tudják szemlélni a természetet és a teremtett világot, azok a személyeket sem tudják szemlélni a maguk gazdagságában.

Aki pedig úgy él, hogy kizsákmányolja a természetet,

végül az embereket is kizsákmányolja, és rabszolgaként bánik velük.

Ez egyetemes törvény: ha nem tudod szemlélni a természetet, akkor nagyon nehezen fogod tudni szemlélni az embereket, az emberek szépsé-

géét, a testvéreket, a nővéreket.

Aki képes a szemlélődő nézésre, könnyebben nekikezd megváltoztatni azt, ami pusztulást okoz és károsítja az egészséget. Azon fog dolgozni, hogy új termelési és fogyasztási szokásokat tanítson és mozdítson elő; a gazdasági növekedés új modelljéhez járul hozzá, mely garantálja a közös otthonnak és az embereknek a tiszteletét. A cselekvésben szemlélődő ember a környezet őrévé fog válni: ez gyönyörű! Mindannyiunknak a környezetnek, a környezet tisztaságának őreiével kell válnunk, meg kell próbálnunk az ezeréves kultúrák ósi tudását ötvözni az új technikai ismeretekkel, hogy életmódrunk mindenig fenntartható legyen.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

A szemlélődés, mely gondoskodó magatartáshoz vezet bennünket, nem azt jelenti, hogy a természetet kívülről nézzük, mintha mi nem lennének beágyazva a teremtésbe. Mi ugyanis a természetben belül vagyunk, a természet részei vagyunk. Inkább belülről kell kiindulnunk, önmagunkat a teremtés részeként kell felismernünk, főszereplővé kell válnunk, és nem szabad egy amorf, csak kizsákmányolandó valóság pusztára nézzenek kezükön.

nemzedékek örlöhessenek neki. Mondhatja azonban valaki: „Én úgyis boldogulok valahogysz.” De a kérdés nem az, hogy miként fogsz ma boldogni – ezt egy kiváló német protestáns teológus, Bonhoeffer mondta –, nem az a kérdés, hogy te ma hogyan lábalsz ki a bajból; a kérdés az, hogy mi lesz az örökség, milyen lesz a jövő nemzedék élete.

Gondoljunk a gyerekeinkre, az unokáinkra: mit hagyunk rájuk, ha kizsákmányoljuk a természetet?

Óriazzuk ezt az utat, így „őrei” leszünk a közös otthonnak, őrei az életnek és a reménynek. Óriazzuk meg az örökséget, amelyet Isten ránk bízott, hogy a jövő nemzedékei is élvezhessék. Külön is gondolok azokra az ősökkel, amelyeknek mindenig fenntartható legyen.

Végül, szemlélődés és gondoskodás: ez az a két magatartásforma, amely megmutatja az utat az ember és a teremtés közötti kapcsolat kijavításához és egyensúlyának helyreállításához. Sokszor a teremtéssel való kapcsolatunk ellenséges kapcsolatnak tűnik: pusztítom a teremtést, hogy előnyre tegyek szert; kizsákmányolom a teremtett világot saját előnyömre. Ne felejtstük, hogy drágán fizetünk ezért. Ne felejtstük el a spanyol monást: „Isten mindenig megborcsát; mi, emberek néha megborcsátunk; a természet azonban sosem bocsát meg.”

Ma olvastam az újságban az Antarktisz két nagy gleccseréről az Amundsen-tenger közelében: leomlóban vannak. Szörnyű lesz, mert a tengerszint emelkedni fog, és ez sok-sok nehézséget és tömördek bajt fog okozni. És miért? Mert túlmelegszik a föld, nem gondozzuk a környezetet, nem gondozzuk a közös otthonot. Ezzel szemben, amikor a teremtéssel átvitt értelemben – hadd használjam ezt a szót – testvéri a kapcsolatunk, akkor a közös otthon őreiével válnunk, az élet és a remény őrei leszünk, őrizzük az örökséget, amelyet Isten ránk bízott, hogy a jövőbeli

Nem szabad azonban egyesekre hagyunk azt, ami minden ember feladata! Mindannyian „a közös otthon őrzőjével” válhatunk és kell is válnunk, olyanná, aki képes dicsérni Isten teremtményeit, képes szemlélődve nézni és megvédeni az ő teremtményeit.

Fordította: Tózsér Endre SP

Fotó: Vatican News

Isten törődik velünk

Basilica minor rangot kapott a báta Szent Vér-kegytemplom

(Folytatás az 1. oldalról.)

A szentmisse kezdetén a nuncius örömmel adott hírt arról, hogy Ferenc pápa basilica minor címet adományozott a báta Szent Vér-kegytemplomnak. Ezután Udvard György felolvasta az Istentiszteleti és Szentségi Kongregáció határozatát, majd köszönetet mondott Michael August Blume nunciusnak azért, hogy közbenjárt a basilica minor cím elnyeréséért.

„Számunkra megtisztelte ez, és annak a buzgósnak az elismerése, amivel a kegyhelyhez kötődünk. Bár most a járványhelyzet miatt nem tudunk annyian itt lenni, mint a korábbi zarandoklatok alkalmával, mégis úgy gondoltuk, hogy imádságos kö-

szönetünknek ma föl kell szállnia az Úrhoz, kapcsolódva őseink hitéhez.” Később, a homiliában a nuncius hangsúlyozta: A Szent

Vér ereklyéje itt van velünk a templomban, és emlékeztet bennünket Krisztus szeretetére. Ő meghalt értünk a kereszten, és szeretetének misztérium-

– fogalmazott Michael August Blume. – A katona valóban átszúrta Krisztus festét

A BIBLIA ÜZENETE

Csak bérők vagyunk

Mt 21,33–43

Vannak értelmetlen, önellentmondásos kérdesek, amelyekre nem lehet válaszolni. Ilyen például ez: „Tud-e Isten olyan követ teremteni, amit nem tud fölemelni?” Nincs és nem is lehet válasz erre. Vagy mégis? Igen, én úgy gondolom, hogy van. Isten tud olyan követ teremteni, amit nem tud fölemelni. Az ember szívét, amely a szabad akarattal megkövesedik az önzéstől, a haragtól, a meg nem bocsátástól. A mai evangéliumi példabeszédben pontosan ezzel találkozunk.

Agata Comb lengyel teológus, művészettörténész és újságíró az evangéliumi szófökerthet hasonlítja a szívünket, belső világunkat: „Nem tőlem függ szívem talaja, nem az én szólóm, nem az én életem. Igazából bérők vagyok. De az a föld, amit tőle kaptam, egyedi a világom.”

Isten az élet szerzője, a szenvédelyes gazda, aki épít, kitartóan dolgozik. Bármihéz nyúl, az növekszik, virágzik, elevenen zöldell, élettől és szeretettől lüktek. A szépségek, a jóságok, az erények és a talentumok palántái nem az enyémek. Nem a saját erőmből növekednek, és hoznak gyümölcsöt. A rám bízott területre hulló esőt és a napsütést sem én irányítom. És mégsem történik semmi a közreműködésem nélküli. Mondhatok nemet Isten kegyelmére, az ágak eleven zöldellésére, az esőre és a nap sugárzására. A hozzájárulásom nélküli semmi nem fog gyümölcsöt teremni, megtehetem, hogy nem engedem meg ezt a gazdának. Sőt, mindezek mellett akár ki is használhatom, megbánthatom. Furcsa gazda ő. Alázatosan

megkérdezi, mi az övé. Megengedi, hogy kidobjuk a saját szőlőjéből, hogy kiraboljuk és megöljük. Istenem, miért hagyod, hogy a szólódban elhangozzék a nem? Miért szereted más kezébe adni kerted kulcsát és ajándékként kapni azt, ami a tiéd? Miért szeretsz örülüni a nyitott kapunak a saját tulajdonodban? minden szőlő tulajdonosa vagy, akinek nem hiányzik a gyümölcs, és mégis az én termésemre vársz. Mink van igazából? Mit tudok én adni a mindenható gazdának? És mit tud kezdeni vele?

Igenis, vannak gyümölcsök, melyeket csak én adhatok neki. „Az a föld, amit tőle kaptam, egyedi a világom.” Nincs még egy táptalaj, ahová ugyanilyen környezeti, személyes és választási lehetőségeket helyezett volna el. És ezen az egyedi földön egyedül én tudok igent mondani neki, elfogadni az együttműködést, a szeretetre szeretettel válaszolni, ami megis méltethetetlenül, egyedi módon hoz gyümölcsöt. Isten évek óta a szüretre készül. A kiválasztott szőlőben semmi nem terem kényeszerünkával. Csak a szabad válaszadásból és az együttműködésből fakadó szeretet által lehet gyümölcsöt hozó növekedés.

Vajon tényleg szeretetből adom-e Istennek azt a gyümölcsöt, mely a beleegyezésemmel növekedett a szívemben?

Szeretném olyanná tenni a szívemet, hogy Isten fől tudja emelni. Hiszen az övé, ő teremtette, én csak bérők vagyok. Miért is hagynám, hogy megkövesedjen?

Bátor Botond OSPPE

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Adakozás, de hogyan?

Miért ne akarnánk ragyogni az adakozásban? Jézustól figyelmeztetést is kapunk erre

dék felülről van, leszállván tőled, a világosság Atyjától” (Jak 1,17). Szent Pál is idézi a zsoltárt, amely Isten bőséges adakozásáról beszél (Zsolt 112,9).

Végül az adakozás gyümölcséről is szól az apostol: az adakozás „a mi közvetítésünkkel másokból hálát vált ki Isten iránt” (2Kor 9,11). S nem ez a legfontosabb? Amit odaadtunk másnak – még ha pénzről van is szó –, mit ér? Nem marad meg az örök életre! Csak az eredménye: az adakozás! És a belőle fakadó, Isten iránti háládás. Ez az igazi eredménye!

Miért ne akarnánk ragyogni az adakozásban? Jézustól figyelmeztetést is kapunk erre: „Úgy világoskodjék a ti világosságok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék az Atyát, aki a mennyekben van” (Mt 5,16).

Ivancsó István

sult az apostol tanítása: „Isten a jókedvű adakozót szereti” (2Kor 9,7).

Másodszer indoklást ad az apostol: „Isten elég hatalmas ahoz, hogy bőven megadjon nektek minden adományt, hogy mindig és minden tekintetben bőven ellátva készen legyek minden jötöttré” (2Kor 9,8). Hogy el ne feledkezzen erről, a szent liturgiában naponta kapjuk a tanítást: „Mindén jó adomány és minden tökéletes ajánlat a papnak” (Lk 22,35).

Az apostol: az adakozás „a mi közvetítésünkkel másokból hálát vált ki Isten iránt” (2Kor 9,11). S nem ez a legfontosabb? Amit odaadtunk másnak – még ha pénzről van is szó –, mit ér? Nem marad meg az örök életre! Csak az eredménye: az adakozás! És a belőle fakadó, Isten iránti háládás. Ez az igazi eredménye!

Miért ne akarnánk ragyogni az adakozásban? Jézustól figyelmeztetést is kapunk erre: „Úgy világoskodjék a ti világosságok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék az Atyát, aki a mennyekben van” (Mt 5,16).

OKTÓBER 4., ÉVKÖZI 27. VASÁRNAP (Assisi Szent Ferenc, Aranka, Hajnalka) – Iz 5,1–7 (A Seregek Urának szőlője Izrael háza.) – Fil 4,6–9 (Amit tanultatok, váltsátkötetek, és veletek lesz a béke Istene!) – Mt 21,33–43 (Más munkásoknak adja bérbe szőlőskertjét.) – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Enekrend:** Ho 229 – ÉE 587, Ho 229 – ÉE 142, Ho 126 – ÉE 540, Ho 287 – ÉE 242.

OKTÓBER 5., HÉTFŐ (Aurél, Attila, Flávia) – Gal 1,6–12 – Lk 10,25–37.

OKTÓBER 6., KEDD – Szent Brúnó áldozópap emléknapja (Renáta) – Gal 1,13–24 – Lk 10,38–42.

OKTÓBER 7., SZERDA – Rózsafüzér Királynőjének emléknapja (Amália) – Gal 2,1–2,7–14 – Lk 11,1–4.

OKTÓBER 8., CSÜTÖRTÖK – SZÜZ MÁRIÁNAK, MAGYAROK NAGYASSZONYÁNAK FŐÜNNEPÉ (Kopánya, Benedikta) – Sir 24,23–31 (Mária reménységünk az életre

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRA KÉSZÜLVE

Az Eucharisztia ünneplése 97/3.

Már az ószövetségi Szentírás történeti könyveinek egyik részlete is ismeri a hit védelméért elszenvendett vörstanúság eszményét (vö. 2Makk 6,28; 7,1–42): a teremtő Isten igazolja azokat, aik hűek voltak törvényeihez, és feltámasztja őket, mégpedig teljes testi épsegükben (vö. Róm 4,17; Dán 12,2). Ahogyan már az előző részben említettük, sok próféta szenvendett vörstanúságot. Az Ószövetség utolsó nagy alakja, Keresztelő Szent János az Úr közvetlen előfutára, Illés szellemében tett tanúságot Isten közelgő országáról, és ezt vérénk ontásával is megpecsételte. Mind az ószövetségi, mind az újszövetségi vörstanúk, aik közül az első István diákónus volt (vö. ApCsel 7,54–60), halálig tartó húsgéggel álltak ki hitük igazsága mellett. A vörstanút különösen jellemzi a lelk erőssége: „Engedétek, hogy eledele legyek a vadállatoknak, melyek által eljuthatok Istenhez” – kéri Antiochiai Szent Ignác a rómaiakhoz írt leveleben (4,1). „Sem a világi élet varázsa, sem e világ összes királysága nem használ nekem semmit. Jobb meghalnom, hogy egyesüljek Jézus Krisztussal, mint a föld határáig uralkodnom. Ót keresem, aki meghalt értünk; ót kívánom, aki föltámadt mindenjáunkért. Születésem közeledik” – olvassuk tovább Antiochiai Szent Ignác levelében (6,1–2).

Az apostoli atyák korának másik kiemelkedő alakja, Szent Polikárp pedig így tanúskodik: „Áldalak téged, mert ezen a napon és ebben az órában arra méltattál, hogy a mártírok sorában helyet kapjak. (...) Beteljesítettél, Istenem,

te, aki nem ismered a hazugságot, és igazmondó vagy! Emiatt mindenért téged dicsérlek, téged áldalak, téged dicsőítélek az örök és mennyei Főpap, Jézus Krisztus, a te szeretett Fiad által, aki által neked vele és a Szentlélekben dicsőség most és a jövendő századokban. Ámen.” (Szent Polikárp vörstanúktája 14,2–3) Éppen Szent Polikárp volt az, aikivel megkezdődött a szent vörstanúk tisztelete.

Alexandriai Kelemen teológiai munkássága lett később a vörkeresztség bűnbocsátó és igazállító teológiai gondolatának megalapozása. Szent Ágoston Isten városáról című művében így ír erről: „Mindazok számára, aik nem részesedtek ugyan az újjászületés fürdőjében, de Krisztus megvallásáért haltak meg, ez a halál a bűnbocsánat szempontjából oly nagy jelentőséggel bír, mintha a keresztség szent vize tisztította volna meg őket” (Isten városáról, XIII. könyv, 7. fejezet). Ágoston a Mt 10,32 és 16,25 szakaszaira alapozza tanítását.

A vörstanúságról bővebben értekezik Szent Cyprianus a Fortunatushoz, intés a vörstanúságra című művében, valamint A bizonyítékok hárrom könyve Quirinushoz III. könyvének XVI. fejezetében.

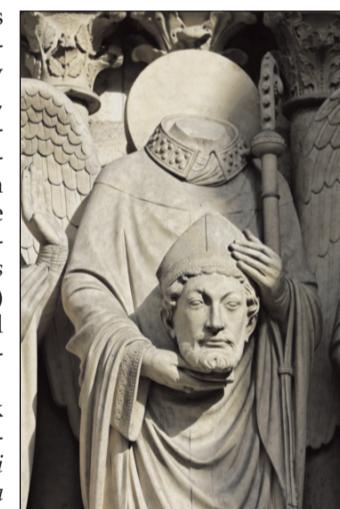
Midón a Te Deum éneklése során a vörstanúk dicséretéhez társulunk, valójában azok tanúságára is gondolunk, aik nem csak szavukkal hirdetik az igét (martíria), hanem éppen most az életükkel tesznek tanúságot Krisztusról.

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Párizsi Szent Dénes

Október 9.

A legrégebbi források csak az alapító püspökről, vörstanúsgáról és a bazilika építéséről szólnak, társairól nem. A Római martirologium és néhány Meroving forrás ezzel szemben azt mondja, hogy Dénes püspökkel együtt egy Eleutherius és egy Rusticus nevű, egyházi tisztséget betöltő embert is megöltek Krisztus nevéért.

Dénes életéből a legendás elbeszélések alapján részletebb képet alkothatunk. E szerint a pápa küldte őt Párizsba Eleutheriussal és Rusticussal együtt. Általuk a kegyelem fénye oly nyilvánvalóan ragyogott föl azon a vidéken, hogy a pogány papság felháborodott, és lázadást szított ellenük, de mikor a felbújtott tömeg megláttatta a szentet, lecsillapodott, mert Dénes a hítel és a szelídsgével rácáfolt minden koholt vádra. Ám Fescennius prefektus eljárást indított a párizsi keresztyékek ellen, és egy prédikációja közben Dénes is letartóztatta. Társaival együtt először gúnyt üztek belőle, majd mindenüket megkínzották a börtönben. Dénes utána rostélyhoz bilincselték, és tűz fölél helyezték; ezután vadállatok elé dobták, végül keresztre szegezték. De sem a hitét, sem az életét nem tudták kioltani.

Akkor ismét visszavitték a börtönbe, ahol sok halálra ítélt keresztenyek jelenlétében misézett. A szertartás közben megjelent neki az Úr Krisztus, kenyeret nyújtott át, és azt mondta: „Fogadd ezt, mert igen nagy jutalom vár rád nálam.” Mise után az őrök kivonszolták a börtönből, és egy bálványkép előtt lefejezték. Ekkor – mondja a legenda –, Dénes kezébe vette tulajdon fejét, és egy angyal elvezette őt a vörstanúság hegyéről (Mons Martrium, a francia Montmartre) két mérföld távolságra egy helyre, ahol a sírjának kellett lennie. Itt angyali énekszó fogadta.

L. K.

A hét liturgiája

A év

és minden erényre.) – Gal 4,4–7 (Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született.) – Lk 1,26–28 (Áldottabb vagy te minden asszonyánál!) – **Enekrend:** Ho 286

– ÉE 646, Ho 285 – ÉE 300, Ho 109 – ÉE 643, Ho 284 – ÉE 234.

OKTÓBER 9., PÉNTEK – Szent Dénes püspök és társai, vörstanúk vagy Leonardi Szent János áldozópap emlékjének

napja (Ábrahám) – Gal 3,7–14 – Lk 11,15–26.

OKTÓBER 10., SZOMBAT (Gedeon, Borgia Ferenc) – Gal 3,22–29 – Lk 11,27–28.

OKTÓBER 11., ÉVKÖZI 28. VASÁRNAP (Boldog XXIII. János pápa, Brigitta, Gitta, Etel) – Iz 25,6–10a (Az Úr bőséges lakomát rendez, és letörli a könnyet minden arcról.) – Fil 4,12–14.19–20 (Mindennek képes vagyok abban, aki nekem erőt ad.) – Mt 22,1–14 vagy Mt 22,1–10 (Akit csak találtok, hívjátok el a menyegzőre!) – **Zsolozsma:** IV. zsoltárhét – **Enekrend:** Ho 223 – ÉE 209, Ho 223 – ÉE 147, Ho 134 – ÉE 594, Ho 284 – ÉE 234.

72 óra kompromisszum nélkül

Megkezdődött a regisztráció az önkéntes ifjúsági akcióra

Az ország legnagyobb önkéntes programjára október 7-éig lehet regisztrálni. A 72 óra kompromisszum nélkül háromnapos ifjúsági akciót idén ősszel immár tizenharmadik alkalommal rendezi meg a három történelmi egyház. A Segítsünk együtt! szolgennel meghirdetett, október 8-ától 11-éig tartó program célja, hogy népszerűsítse az önkénteskedést a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok körében.

A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház hirdette meg a háromnapos közös programot, amiről az MTI is hírt adott.

Idén a vállalkozó önkéntesek, iskolai csoportok, ifjúsági közösségek maguk kereshetnek feladatokat a saját környezetükben. Ilyen lehet például az online korrepetálás, a szociális segítségnyújtás, intézmények, játszóterek felújítása, erőtakarítás.

A szervezők azt javasolják a regisztráló csoportoknak, hogy a járványügyi helyzetnek megfelelően a legbiztonságosabb megoldásokat válasszák. Ez egyúttal lehetőséget teremt a jelenkező csapatok kreativitásának kibontakoztatására, hiszen így a segítségnyújtás egészen új típusú csatornáit fedezhetik.

A szervezők kiemelten kérlik a pedagógusok segítségét a rendezvény hírének terjesztésében, hogy az iskolában minél több diákok kapcsolódjon be az önkéntes akcióba; ennek keretében olyan tevékenységek végezhetők, amelyek iskolai közösségi szolgálatként is teljesíthetők.

A szervezők idén hosszabb regisztrációs határidőt hagytak, így egészen október 7-éig várják az önkéntes csoportok jelentkezését a 72ora.hu oldalon.

***

Bővebb információ: <http://www.72ora.hu/>
Az iskolai közösségi szolgálatról: <http://www.72ora.hu/a-72-orarol/kozosegi-szolgatalat>
Regisztráció: <http://www.72ora.hu/regisztracio>
Facebook: <https://www.facebook.com/72ora>
Instagram: <https://www.instagram.com/72ora/>

Forrás: Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Facebook-oldala

Fotó: 72 óra kompromisszum nélkül

Vezetni, hordozni a közösséget

Öt éve neveztek ki a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye élére Palánki Ferencet

Öt évvel ezelőtt, 2015. szeptember 21-én nevezte ki Ferenc pápa Palánki Ferencet a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye főpásztorává.

„Az Egyház nagyobb közösségeinek, egy egyházmegyének a vezetése, hordozása számos más hasznos képesség mellett nem e világi, természetbeli, hanem elsősorban felülről való, mennyei bölcsességet igényel, helyet adva ebben a munkában az első számú munkatársnak, a Szentléleknek” – olvasható az évforduló alkalmából az egyházmegye honlapján.

Palánki Ferenc 1964. március 11-én született Balassagyarmaton. Az érettségi után a győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán szerzett üzemmérnöki diplomát. 1989 és 1994 között elvégezte az Esztergomi Hittudományi Főiskolát, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Kánonjogi Posztgraduális Intézetében szerzett licenciátust 2000-ben.

1994. június 18-án szentelték pappá. 1994 és 1996 között Balassagyarmaton volt káplán. 1996-tól 2000-ig Dorogházán, majd 2000–2005 között Püspökszilágynon szolgált plébánosként. 2005 és 2010 között a váci propedeutikus szeminárium spirituálisa, majd 2010. augusztus 1-jétől a budapesti Központi Papnevelő Intézet spirituálisa volt. 1999–2010-ben ügyvédi, majd kötelékvédői feladatot látott el a Váci Püspöki Bíróságon. 2010. december 27-étől az

Egri Főegyházmegye segédpüspöke. Püspökére szentelése 2011. február 26-án volt az egri főszékesegyházban.

Ezután érseki helynöki kinevezést kapott Miskolcra. 2011-től az Egri Főszékesegyházi Káptalan tagja, olvasókanonok, majd 2011. augusztus 1-jétől miskolc-mindszenti plébános

2015. november 14., Palánki Ferenc a megépüspöki beiktatásán

volt. 2013 decemberétől az Egri Főegyházmegye általános helynökeként tevékenykedett.

2015. szeptember 21-én Ferenc pápa kinevezte a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megyépüspökévé. A főpásztor ünnepélyes beiktatását 2015. november 14-én tartották a debreceni Szent Anna-székesegyházban.

Forrás: Örömhir Sajtóiroda/
Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye
Fotó: Lambert Attila

Imádságos lelkülettel, hálatlalt szívvel

Hetvenéves a Katolikus Szeretetszolgálat

A járványhelyzet miatt a máriaremetei kegytemplomban mutatták be a Katolikus Szeretetszolgálat jubileumán az innenpi szentmisét, amelynek főcelebránsa Burányi Roland, a szeretetszolgálat lelkipásztora volt. A szertartáson Esterházy László, a kegyhely plébánosa koncelebrált.

A Katolikus Szeretetszolgálat idén is szeretné volna megtartani a Mátraverebély-Szentkútra tervezett zarándoklatát. Kiemelkedő jelenlőségűnek ítélezett ez az esemény, hiszen a szolgálat 2020-ban ünnepi alapításának 70. évfordulóját. Mostanra világossá vált, hogy az idősek, a betegek és a rászorulók a járványügyi helyzet miatt ezen az alkalmon nem vehetnek volna részt. Védelmük érdekében még a szociális intézmények kapui is zárva vannak. A szervezet munkatársai azonban mindenkorban szerettek volna megemlékezni az évfordulóról, így a máriaremetei kegytemplomba helyezték át a szentmisét. A liturgiáról felvétel készült, hogy legalább utolag mindenki részese lehessen az ünnepnek. A zártkörűen megtartott szentmisében csupán néhányan lehettek jelen. A vírushelyzet miatt távol maradók nem tudtak elmondani Istenhez szóló kéréseiket a kegytemplomban, ezért az ünnepi szentmise kiengszült a betegekért, illetve a gyermekáldást váró párokért mondott imákkal.

A jövőbe Mária mutat utat, ō ad reményt nekünk – zárta szentbeszédét Burányi Roland.

Ezután kérő imákat mondott a betegekért, a szervenőkért, a gyógyulásban reménykedőkért és a haldokläkért. A jelenlévők a betegek nevének és betegségének felsorolásával könyörögtek az Úrhoz, hogy mérséklődjene a szervenők fájdalmai.

A hívek könyörgésében Vajda Norbert főigazgató a szeretetszolgálat valamennyi intézményét felsorolta és Isten áldását kérte rájuk, illetve az ott dolgozóakra.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával 2018. január 1-jén indult el a Katolikus Szeretetszolgálat Természetes gyermekálás projektje, amit Vajda Norbert röviden bemutatott. A program célja, hogy a magyar tásadalom, a szakemberek és a laikusok egyaránt megismérhessenek olyan, a gyermekáldást elősegítő módszereket, melyek orvosszakmailag és az Egyház tanítása szerint is teljesen elfogadhatók, és sem az orvosoknak, sem a pácienseknek nem okoznak lelkismereti problémát. A zároáldás előtt a jelenlévők felsorolták a programban részt vevő házaspárok nevét és könyörgéseket mondattak, hogy Isten hallja meg kérésüket: költözön új kis élet ezeknek a fiataloknak az otthonába.

Bókay László

Fotó: Merényi Zita

Ismerjük meg a hitünk tartalmát

A Katolikus Egyház katekizmusának közös olvasására hív a NEK Titkársága

Kezdetét vette a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) negyedik előkészületi éve szeptember 21-én. A NEK Titkársága szeretne segítséget nyújtani a lelkifelkészüléshez.

„Ezt az esztendőt a szeretetből és hitből fakadó tetteknek szánjuk. Ehhez jó megismerőnk a hitünket, és válaszokat kapunk a kérdéseinkre. Arra hívunk az eucharisztikus kongresszusra készülve, hogy olvasd el velünk A Katolikus Egyház katekizmusát (KEK) a következő év során.

2020. szeptember 21-étől 2021. szeptember 4-éig, a kongresszus kezdetéig minden napra (a

vasárnapokat és a főbb ünnepnapokat kivéve) összeállítottunk egy körülbelül kétoldalnyi olvasnivalót a KEK-ból. Ezeknek a szövegeknek az elolvasása naponta mintegy hétféle percert vesz igénybe. Ennyi törődést igazán megérdelem a hitünk” – olvasható a titkárság felhívásában.

Forrás és fotó: NEK

A gyógyíthatatlan beteg is ápolható

A Hittani Kongregáció levelet tett közzé az eutanázia ellen

(Folytatás az 1. oldalról.)

Az ebben való bármiféle formális vagy közvetlen közreműködés súlyos bűn (peccatum gravis), amit semmiféle hatóság sem rendelhet el vagy engedélyezhet.

A kongregáció levele „megerősít az Egyház már sokszor kifejtett tanítását” erről a témaáról. Ennek szükségességét azzal indokolja, hogy a sajtóban erősödik az eutanáziat támogatók hangja, és minden több ország hatóságai teszik törvényessé az eutanáziat, illetve az asszisztált öngyilkosságot a súlyosan beteg emberek esetében. A levél célja, hogy konkrét eligazítással segítse az irgalmas szamaritánusról szóló bibliai történet üzenetének megvalósítását. Amikor a gyógyítás lehetetlen vagy eredményessége valószínűtlen, az orvosi, az ápolói, a pszichológiai és a spirituális kísérés akkor is megkerülhetetlen kötelesség. Ellenkező esetben ugyanis a beteget embertelenül magára hagynánk.

„Gyógyítani, ha lehetséges, egyébként mindig ápolni” – ezt tanította Szent II. János Pál pápa. A gyógyíthatatlan beteget mindenkor lehet ápolni. A végzőkig gondoskodni kell róla, hogy mindenkor érezze a törődő szeretetet. Igy elkerülheti a magányt, és enyhülhet a szenvendéstől és a haláltól való félelme. Ezek a szempontok vezérik mindenkorat, aki az élet mellett döntene, és elutasítja az eutanáziat.

A levél megállapítja, hogy gyakoriak az olyan esetek, amikor maguk az orvosok teszik bejelentést viszszállásról, melyek során olyan betegeken végeztek eutanáziat, akik soha nem kívánták ezt maguknak. Az egész dokumentum a fájdalom és a szenvendés értelmére összpontosít, az evangélium és Jézus életáldozata fényében: „A fájdalom lényegében csak akkor elviselhető, ha van remény. Ezt a reménységet pedig Krisztus személyes jelenléte adja

meg a betegeknek. A palliatív ellátás, amely enyhíti a tüneteket, nem eleget, ha nincs valaki, aki a beteg mellett áll, és tanúsítja a szenvendő ember egyedüli és megismételhetetlen értékét.”

„Az emberi élet sérthetetlensége a természetes erkölcsi törvény alapvető igazsága és a jogrend fundamentuma – állapítja meg a kongregáció levele. – Nem lehet az ember életére törni, még akkor sem, ha valaki ezt kifejezetten kéri, miként senki nem lehet a másik ember rabszolgája, még kérésre sem.”

„Az abortusz, az eutanázia és az asszisztált öngyilkosság az emberi civilizáció ellen való, és súlyosan megséríti a Teremtőt. Kioltani egy beteg életét, aki eutanázia kér, nem azt jelenti, hogy elismérjük és értékeljük a szabadságát. Éppen ellenkezőleg: felreismerjük a szabadsága értékét, amit erősen befolyásol a betegsége, a fájdalma és a szorongása.”

A dokumentum megemlíti néhány olyan tényezőt, amely gátolja az élet értékének helyes értelmezését. Az előző, hogy félreérjük és rosszul használjuk a mérő halál fogalmát, mert az életminőség haszonelvű antropológiai megközelítése felől tekintünk rá. E szerint az élet csak bizonyos fizikai

és pszichikai jellemzők megléte mellett mondható emberhez méltónak. Egy másik akadály az együttérzés, az együtt szenvendés (compassio) fogalmának téves értelmezése. Az igazi együttérzés (együtt szenvendés) ugyanis nem abban nyilvánul meg, hogy elősegítjük a szenvendő ember halálát, hanem abban, hogy elfogadjuk és támogatjuk a beteget, mégpedig szeretettel, illetve olyan eszközökkel, amelyek enyhítik a szenvendését. Az élet értékének helyes megítélését akadályozza a növekvő individualizmus is, amely magányba sodor.

A Hittani Kongregáció a leveleben „végleges tanításnak” nevezi az eutanázianak azt az értelmezését, mely szerint az az emberi élet ellen elkövetett bűntett, ténylegesen gonosz cselekedet, bármilyen körülmenyek között”. Az eutanáziaban való bármiféle formális vagy tényleges közreműködés „súlyos bűn, amit semmiféle hatóság sem rendelhet el vagy engedélyezhet”. „Akik jóváhagyják az eutanáziaról szóló törvényt, azok ennél fogva bűnrészessé válnak és a botrány vétkesei lesznek, mert az ilyen törvények hozzájárulnak a tudat torzításához.” Az eutanázia gyakorlata „akkor is elfogadhatatlan, ha a reménytelenség és a felelem csökkenti vagy megszünteti

a személyes felelősséget” – szögezi le a dokumentum.

A Hittani Kongregáció levele magyarázatot ad arra is, hogy mit jelent a kijelentés, miszerint „a halál méltóságának védelme kizára a terápiák mindenáron való alkalmazását”. Az írat pontosan fogalmaz, és kifejt, hogy „az elkerülhetetlen halál közében megengedett olyan döntést hozni, ami lemond azokról az eljárásokról, melyektől csak az élet bizonytalan és kínál teli meghosszabbítása várható. Ez a döntés azonban nem jelent lemondást a betegek kijáró ápolásról.” Orvosi kötelesség ugyanis a táplálás és a kiszáradás megakadályozása érdekében a hidratálás. A terminális palliatív kezelés (végstádiomú, gyógyíthatatlan betegek tüneteit enyhítő ellátás – a szerk.) rendkívül értékes és nélkülözhetetlen a beteg számára.

Nagyon lényeges, hogy a gondozás során a beteg „ne tekintse magát tehernek, hanem érezze a családtagok megbecsülését”. A családnak ugyanakkor segítségre és megfelelő eszközökre van szüksége ahhoz, hogy teljesíteni tudja ezt a küldetését. Az államnak kötelessége, hogy elismerje a család elsődleges és alapvető társadalmi feladatait és azt a helyettesíthetetlen szerepet, amit betölt az ilyen helyzetekben. Ezt megfelelő forrásokkal és struktúrákkal támogatnia kell.

A fogantatástól kezdve védelmezni kell a fejlődési rendellenességet horodózni magzatokat és kisgyermeket, tisztességes életkörülményeket biztosítva számukra – írja a dokumentum. – Semmilyen körülmenyek között „nem lehet megfelelő és lehetséges el-látás nélkül hagyni őket. El kell kísérni őket életük természetes végéig, táplálással és a vízbevitel biztosításával.” A dokumentum előírja a fogyatékossággal szembeni ellenséges magatartást, mely „megátalkodottan kényszeríti az anyát az abortuszra, ami sohasem megengedett megoldás”.

A dokumentum kitér az erős nyugatápolások használatára is, melyek

akár tudatvesztést is okozhatnak. „Az Egyház megengedi a nyugatápolásnak abból a célból, hogy az élet vége a lehetséges legnagyobb békében érkezzék el. Ilyen lehetőség a terminális palliatív nyugtatás. Ugyanakkor szögezi, hogy a nyugatápolások használata soha nem elfogadható azzal a céllal, hogy közvetlenül és szándékosan a beteg halálát okozzák vele.”

„Még tudathányos állapot esetében is biztosítani kell a betegek a személyi méltóságát, valamint a megfelelő gyógymodot a táplálás és a vízbevitel biztosításával – teszi hozzá a levél. – Adódhatnak azonban olyan esetek, amikor az ilyen eljárások aránytalannak válnak, mert nem hatékonyak már, illetve kirívó módon költségesek.”

A Hittani Kongregáció levelének utolsó pontja a lelkismereti ellenvétés kérdését tárgyalja, és arra kéri a helyi egyházakat és egészségügyi intézményeket, hogy tegyenek tanúságot az élet védelmében. Az eutanázia át jóváhagyó törvények ugyanis súlyos kötelességet rónak a hívő embereket: hangot kell adnia a lelkismereti ellenvetésnek. A kongregáció fontosnak tartja az orvosok és az egészségügyi dolgozók kereszteny szellemű felkészítését a haldoklók ápolására. Azoknak a kísérésében pedig, akik eutanázia kérnek, nagyon fontos a felebarát szeretet, mely a beteget megtérésre hívja.

Nem elfogadott semmiféle olyan megnyilvánulás, gesztsz alkalmazása, amit mintegy az eutanázia jóváhagyásaként lehetne értelmezni. Vincenzo Paglia Nővérünk, a halál (Az élet és a halál méltósága) című, az eutanáziaival foglalkozó kötete megvásárolható az Új Ember könyvesboltban – Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8.; nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 9–17 óráig; szerdán 10–18 óráig – vagy megrendelhető az Új Ember online könyváruházban: bolt.ujember.hu

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Pixabay

Krisztus hitében és szeretetében találkoztak

Nemzetek miséje a Szent István-bazilikában

Második alkalommal ünnepelték a nemzetek miséjét a budapesti Szent István-bazilikában szeptember 26-án. A többyelvű szentmisére Erdő Péter bíboros, prímás hívta az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye területén elő, rövidebb-hosszabb ideig itt tartózkodó idegen nyelvű híveket. A főcelebráns Cserháti Ferenc, a külöldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök volt.

A bazilikában a világ minden tájáról származó hívek közül sokan nemzeti zászlójukat tartották a kezükben, mások népviseletbe öltözve érkeztek a szertartásra. A szentmise kezdetén Cserháti Ferenc ezekkel a szavakkal köszöntötte a megjelenteket: A nemzetek miséje Isten népének eucharisztikus ünnepe. A „választott nemzetseg, királyi papság, szent nemzet” (1Pt 2,9) istentisztelete, amelyben már nincs görög és zsidó, barbár és szkítá (vö. Kol 3,11), magyar vagy nem magyar, mert minden egyek lettünk Jézus Krisztusban. A világjáraván által előidézett szükséghelyzetben különösen megmutatkozik, hogy valamennyien egy hajóban evezünk, hasonló aggodalmaik és félelmek között. „Egyikünk sem

mentheti meg önmagát. Együtt kell növekednünk, és meg kell osztanunk egymással, amikor van, mint az a fiú, aki felajánlott Jézusnak öt árpakenyeret és két halat, ami elegáns lett ötezer ember számára” (Jn 6,9–15) – emlékeztetett a püspök Ferenc pápa üzenetére, melyet az elvándorlók és menekültek idei világnapjára írt.

A kereszteny testvériség jégyében gyűltünk össze. Sokfelől jöttünk, sok nyelven beszélünk, számos népet és nemzetiséget képviselünk, sokféle zászlót tartunk a kezünkben. Krisztus Urunk nevében és akaratának megfelelően most mégis egyetlen eucharisztikus közösséget alkotunk – mondta a külöldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott püspök. Hozzájöttem: a mai szentmisén szeretnénk meg-

éreztetni mindenivel, hogy a budapesti hívek közösségeben minden Krisztus-hívő ott hontra találhat, ha akar. Bármelyik országból érkezett is közünk, bármilyen nyelven beszél is, most köztünk él, ta-

nul vagy dolgozik, és együtt építük a közös jövőnket. A helyi egyházak családi közösségeben egy kis otthonot kínálunk neki a hontalanságban, és szeretnénk, ha tudná, hogy nincs egyedül.

Cserháti Ferenc püspök le-szögezte: „A kereszteny közössége távolról sem valamiféle »hasonzóró« emberek tár-sasága». Még csak nem is baráti kör, egyesület vagy társulat, amelynek tagjai egy-egy

meghatározott személyes vagy szociális cél érdekében tömörülnek, és így többé-kevésbé jól kijönnek egymással. A Lélek közösségeben különböző nemzetiségek, beállítottságú, rangú, nemű és korú emberek gyűlnek össze, akik minden különbözőségük ellenére közösséget és szolidaritást vállalnak egymással, mert hisznek Jézus Krisztusban, és őr, az ő isteni tanítására alapozzák az életüket. Az eucharisztikus közösségen minden széthúzó tendencia és nehézség ellenére is összetartozunk, és »ugyanazt a lelkületet akar-juk ápolni magunkban, amely Krisztus Jézusban volt“ (Fil 2,5) – fejezte be szentbeszédét Cserháti Ferenc.

A szentmise végén a püspök köszönetet mondott az esemény főszervezőjének, Papp Tamásnak, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye idegen nyelvű pasztorációjával megbízott referensének, a hazánkban elő francia nyelvű hívek lelkipásztorának.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

A béke és imádság szigete

A kármelita nővérek élete Magyarszéken

(Folytatás az 1. oldalról.)

A Kármel hegyén folyamatosan éltek olyan remeték, akik az istenkeresésre tették föl az életüket. A régészeti kutatások kiderítették, hogy a kora kereszteny időkben a hegyen görög remeték telepedtek meg, és kolostort építettek. Szemlélődő, imádságos életformájukat sokan vonzónak találták a Szentföldre látó-

gán viselő szerzetesi közösséget hivatalosan elismert renddé. A szaracénok 1291-ben elűzték a Szentföldről a kármelitákat, így Európában telepedtek meg. V. Miklós pápa 1452-ben felhatalmazást adott a női ág, valamint a rendhez kapcsolódó világi hívek, a harmadrend közösségenek működésére is.

Amikor arról kérdeztem vendéglátónkat, hogy miért

ma sarutlan helyett inkább térei Kármelnek hívják. A női kolostorok egyik jellemzője, hogy kis közösségek alkotják. Szent Teréz annak idején tizenhárom nővérben határozta meg egy közösséggel létszámat, később ez huszonegyre emelkedett. Úgy vélte, ekkora létszámú közösség még meg tudja órizni a családias jellegét és munkájából fenn tudja tartani magát. Ennél többen csak

dődött a válasz. A nővéreket 1950. június 11-én éjjel egy ponyvás teherautón Tiszatújfalu vitték, a bencés nővérek kolostorába. Novemberben azután le kellett vetniük a habitust, és civil ruhában szélnék eresztték őket. Néhány nővérek sikerült visszajutnia Pécsre. A püspökség ostyasüjtőjében kaptak munkát, így titokban páran együtt tudtak élni. Az akkori perjelnő, Erzsébet anya a szétszórásban élő valamennyi nővérel ápolta a kapcsolatot és tartotta bennük a lelket.

A rendszerváltás idején az egykori pécsi kolostor épületében huszonhat család lakott, komfort nélküli lakásokban. Az állam 1989 szeptembere és

amit Isten kegyelméből megkaptunk. Igynéünk úgy élni, hogy áldozatuk ne legyen hiába!

Öt nővér lakott együtt a kolostorban, kettő pedig egészségügyi okok miatt a közelben.

Az újrainduló közösséget első perjelnője Terezita nővér volt, aki emberfeletti erővel próbálta lakhatóvá tenni a lepusztult kolostort. Váratlan halála után Marie-Elisabeth nővér lett az egyre gyarapodó közösségi perjelnője. Ő Franciaországból érkezett hazánkba. Hogy miért ilyen messziiről? A válasz egyszerű, a történet érdekes: Mirjam nővér 1989-ben lépett be a rendbe, mivel azonban Magyarországon ekkor még nem működ-

pécsi Kármelbe, hogy segítsék az újjáéledését. Marie-Elisabeth nővér életéről és tanításairól a *Tiszta szívűek* című könyvben olvashatunk. Az ő Isten től rendelt feladata volt a közösség belsejének építése.

Elisabeth nővér fájdalmasan korai halála után, 1999-ben Mirjam nővér vette át a perjelnői szolgálatot. A régi kolostorépületet a negyven év alatt körbeépítették, a kolostor területét pedig megnyirbálták, így az már alkalmatlanná vált az imádságos, elcsendesedő, rejtőzködő életre. Minthogy egyre több fiatal jelentkezett a rendbe, mind szűkösebb lett a rendbe, mindenki előtt a mellette lévő terület. Hosszas kerestések után a Pécstől tizenöt kilométer-

gató nyugati zarándokok közt, és remeteként ők is a helyen telepedtek le.

A XIII. század elején arra kértek Szent Albert jeruzsálemi pátriárkát, hogy adjon nekik olyan regulát, amit a nyugati, latin egyház is elfogad. Ezt utóbb IV. Ince pápa erősítette meg, ettől fogva tekintik a kármelitákat egy szerzetesrend tagjainak. A Kármel-hegyi Boldogságos Szűz Mária Testvérei elnevezés először 1227-ben tűnt fel III. Honoriusz pápa egyik bullájában. Így alakult át a keleti és a nyugati keresztenység jellegét is ma-

nevezik őket sarutlan kármelitának, megtudtam, hogy a XVI. században az Egyház részéről igény mutatkozott a szerzetesrendek megújítására.

Avilai Szent Teréz, aki már húsz éve élt szerzetesi életet, Krisztus benső ösztönzésére indítást érzett a kármelita életforma megújítására. A Kármel hegyi remeték egyszerű, aszketikus életmódját misztikus tapasztalataiban felismerték, új elemekkel gazdagították. Ezt a Szent Teréz által megújított közösséget nevezték a korban elterjedt módon sarutlannak. A kármeliták reformált ágát

akkor lehetnek, ha alapításra készül a közösség.

Az első magyarországi női házat az ausztriai Mayerling kolostora alapította, Mária Ignácia nővér kezdeményezésére, 1891. október 3-án, Sopronbánfalván. Ez a közösség alapította meg a szombathelyi 1906. június 10-én, majd a két monostor együtt alapította a

peksi Kármelt, 1936. május 21-én. Arra a kérdésemre, hogy miként kerültek a nővérek Pécsről Magyarszékre, a szerzetesrendek 1950-es szétszórásának fölelevenítésével kez-

1993 márciusa között költözette ki őket a város által nekik felajánlott, jobb komfortfokozatú lakásokba, a nővérek pedig visszaköltözhettek a romos, elhanyagolt épületbe. 1991. november 10-én veheték föl ismét a szerzetesi ruhát, és indulhatott újra hivatalosan is közösségi életük. „Tudjuk, hogy imájuk, áldozatuk benne van mindenben,

hettek hivatalosan a nővérek, Franciaországban, a Metz melletti, plappeville-i kolostorban kezdte meg szerzetesi életét. Itt Marie-Elisabeth nővér volt az újonc mesternője. Tamás atya, az akkori provinialis és a kis peksi közösségek kérésére 1992-ben Marie-Elisabeth nővér, a szintén francia Colette-Marie nővér és Mirjam nővér együtt átjöttek a

re fekvő Magyarszék mellett találtak egy megfelelő épület-együttést, melyet az egykori ingatlanokért kapott kárpótlásból és a francia föderáció nagylelkű adományaiiból 2002-ben sikerült megvásárolniuk. Mint a fecskék a fészkükkel, apránként, hosszú évek alatt építették föl életük terét: a kolostort és környékét. Sok-sok éven át tartó átalakítás, bőví-

tés után végre 2019-ben elkezdődött a kolostor és a két vendégház.

A kármeliták karizmája az imádság, az imádkozó jelenlét az Egyházban és a világban. Hiszik, hogy szolgálatuk mintegy rést nyit az égen és mindenkihez lehívja Isten kegyelmét, áldását. „Ha egy lélek engedte – írja *Lisieux-i Szent Teréz az Önéletrajzából* –, hogy rabul ejtse a te kenetedet mámorító illata, nem futhat egyedül, magával ragadja az összes lelkeket, akiket szeret. Ez minden kényszer, minden erőfeszítés nélkül történik, ez az ő felé vonzódásának természetes következménye.” Sokatmonddó jelenet a Kivonulás könyvében Mózesnek a harcoló népert mondott imája. Amíg Mózes imára tudta terjeszteni a karrát, addig gyözedelmeskedtek az ellenség fölött (Kiv 17,10–12). A kármeliták életének alapja az Istenrel való folyamatos együttlét, minden egyéb e köré rendeződik.

Munka közben a nővérek őrzik a csendet, de Szent Teréz bölcs előírása szerint napjában kétszer rekreációt tartanak. Délben mosogatás köz-

nekik, mosolyogva mondják, hogy a közelmúltban félállásba fölvettek egy takarítónőt, és néhány éve két gondnokuk is van, akikre számíthatnak a nehezebb munkákban. De például a faelgázosító kazánok fűtését a nővérek végezzék. Sára nővér nevetve mesélte, hogy kedvenc foglalatossága a fűnyírás, traktoron ülve. Állatokat is tartanak, van hatvan rövidtársú rackajuhuk. Ugyancsak vidáman jegyezték meg, hogy a juhok jó szolgálatot tesznek a terület rendben tartásában, hiszen biofűnyíróként működnek. Télen a nővérek által lekaszált és bebálázott fűvet eszik. Évente egyszer nyírják őket. A gyapjuktól fonal készül, amit a kolostori boltban lehet megvásárolni. A nővérek maguk sülik a kenyéret, a járvány előtti időig a magyarszáki tehenészetből hozták a tejet, és sajtot, joghurtot készítettek belőle. Ötven tyúk biztosítja számukra a tojást.

Munka közben a nővérek őrzik a csendet, de Szent Teréz bölcs előírása szerint napjában kétszer rekreációt tartanak. Délben mosogatás köz-

A nővérek szeretettel várják a pihenni vágyó családokat, plébániai közösségeket vendégházaikba

szoros napirend felfüggesztésére, a szabadabb időbeosztásra. Ezenkívül minden nő-

élnek, mint a tanítórendek, ahol a szerzetesek fizetést kapnak a munkájukért és az

amelyek összeegyeztethetők a hivatalukkal, ugyanakkor a megélhetősükét is biztosítják. Állami, illetve egyházi fizetés hiányban ezeknek a létesítményeknek a bevételből kell eltarthatniuk magukat. A kormány segítségével tizennyolc év után végre sikerült befejezniük a félbemaradt kolostor épületüket. Időnként a vendégektől is kapnak egy-egy rekesz gyümölcsöt, zöldséget, egy karton cukrot. Rokonaik is gyakran teljes kosárral érkeznek látogatóba. Az egyik nővér családja például állatokat tart, ők mindig meglepik a közösséget néhány pulykával. A kolostor lakói hálásak az adományokért, de elsősorban a saját munkájuktól szeretnék fenntartani magukat.

Amikor a rend iránt érdeklődők kérdeztem Beáta nővér, elmondtam, miként lesz valaki örökkedelma szereztes. Ha valaki hívást érez a Kármelbe, többször is eljöhét a vendégrészbe, egy-egy ismerkedő beszélgetésre. Ezek a találkozások lehetőséget adnak rá, hogy a nővérek megismérjék az érdeklődő motivációinak hitelességét, ő pedig életszerűbb képet kapjon a Kármelről. Ha úgy látszik, valóban Isten keresi, és megvan benne az elszántsgás, akkor elölthet egy bizonyos időt a klauzúrában. Így reálisabb ismereteket szerezhet erről az életformáról és fölmérheti pszichés és fizikai alkalmasságát. Ha a nővérek is úgy látják, hogy Isten hívja erre az életre, akkor megkezdheti jellőtidejét, amely egy-másfél évig tart. Ezt a szakaszt követi a beoltözés. Ekkor kapja meg a kármelita habitust a fehér fatyollal és a rendi nevét, majd megkezdi a két éven át tartó noviciátusi időt, ami után öt évre szóló ideiglenes fogadalmat tehet a fiatal. Összesssen kilenc éve van tehát arra, hogy megismérje ezt az életformát, és a maga részéről szabad és tudatos döntést hozzon a jövőjéről. Beáta nővér hangsúlyozta: nagyon hamar kiderül, ha valaki nem bírja a klauzúrát, a csöndet, a béké fogadja az ideérkezőket.

A kolostortól húszpernyi sétaival lehet eljutni a MaranaTha házba, amit tavaly kaptak meg, lelkigyakorlatos központ kialakítására. Ide várják a pihenni vágyó családokat, plébániai közösségeket, a lelkiségi mozgalmak tagjait és a szerzetesközösségeket. A természet szépsége, az erdő közelége és a csend, a zárt közösségi életet.

Ez a ház egy mennyország, ha lehet ilyen ezen a földön, annak, aki beéri csupán Isten szemlélésével, és nem törődik a maga jólétével, s az ilyen nagyon jól él itt” (Avilai Szent Teréz: A tökéletesség útja).

Aki többet szeretne meg tudni a magyarszáki kármelita nővérekről, vagy szívesen eltöltene náluk pár napot, az keresse fel a www.karmelita.hu oldalt.

Bókay László

Fotó: Lambert Attila

teljes énekelt zsolzsma mellett napjában kétszer egyórás csendes belső imát is végeznek, ami a terézi Kármel egyik legfontosabb jellegzetessége. Avilai Szent Teréz úgy fogalmaz: a belső ima barátság az Úrral, akiivel gyakran vagyunk négyzetek között, és akiről tudjuk, hogy szeret minket.

Az imádság mellett a nővérek kétkezi munkát is végeznek, hiszen – mint mondták – a komolyan végzett imádság kimerítő szellemi tevékenység. A fizikai munka nem csak a kenyérkereset miatt fontos, jót tesz a pszichés egyensúlynak is. Szigorú a napirendjük, a négyhetes beosztás alapján mindenki tudja a szolgálatát. Hetirendjük szerint a péntek délutánt minden közös kerti munkával töltik. Összegyűjtik a lehullott faleveleket, gyomlátnak, fát hordanak vagy havat lapátolnak. Egyébként mindenki megvan a saját munkaterülete az ebédlőben, a konyhában, a vendégek fogadására szolgáló épületréssben, a csokoládékészítő műhelyben, a mosókonyhában vagy éppen a gazdasági irodában.

Amikor arról faggattam a nővéreket, hogy vajon ki segít

ben, este pedig a közösségi teremben összegyűlve beszélgetnek. Ezek igazi közösségi építő, testvéri együttléték.

Az életük áldott monotóniáját – ahogyan ők fogalmazzák – megtöríti az úgynevezett sivatagi nap. Ez havonta egyszer mindenki számára lehetséget ad a ritmusváltásra, a

vér évente két hetet teljes mágniban, remeteszégen tölt, egyedül az Egyetlennel. Ekkor csak a szentmisén találkoznak a közösséggel.

Sok-sok imádság és fizikai

munka tölti ki a nővérek óráit, napjait, heteit. Arról is érdeklődtem, miből tudják fenntartani magukat, hiszen nem úgy

állam fenntartási költségeket fizet, támogatást ad a gyerekek után. A nővérek ismét mosolyogva feleltek a kérdést: „Nem könnyű minden előteremteni, amire szükség van, de ha hűségesen éljük a hivatásunkat, a gondviselés minden segít.” Olyan műhelyeket kell kialakítaniuk,

A legnagyobb karrier, ha valaki szentté válik

Varga Lászlóval emlékeztek Szent Gellértre Tabon

Szent Gellért püspök és vértanú emléknapján, szeptember 24-én Varga László kaposvári megyéspüspök és Sifter Gergely tabi plébános mutatott be ünnepi szentmisét a tabi Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda tanulóinak és tanárainak.

„A legnagyobb karrier ezen a világban az, ha valaki szentté válik. Akárjátok-e a legnagyobb karriert befutni, vagy megelégszerek kevesebbel? – tette fel a kérdést prédikációjában a megyéspüspök. – Kik a szentek? Talán a legegyszerűbben így fogalmaznám meg ezt: akiknek annyira betöltötté a szívét Isten szeretete, hogy túlcsordult, és még az ellenségeiknek is jutott belőle. A szentek olyan emberek, akik mindenkit szeretni akartak, mert a Mester, akit követték, mindenkit szeretett, még az ellenségeit is.

Ha igent mondtok az életszentségre, az élet teljességére mondok igent. Akkor is teljes lesz az életetek, ha nem sikerül különösebb e világi karriert befutnotok, ha kudarcok és szenvendések is lesznek az életetekben vagy ha szegé-

Gellért életével. A liturgia végén Varga László megyéspüspök átadta a díjakat, amelyekkel a diákok teljesítményét ismerték el, majd megköszönte a tanári kar munkáját.

Forrás: Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk

Sopronkövesd ünnepe

Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke ünnepi szentmise keretében a bérnálás szentségében részesített két fiatal Sopronkövesden szeptember 20-án. A főpásztor megáldotta az új közösségi házat, valamint a Kisboldogasszony tiszteletre fölszentelt, 210 éves templomot is, amelynek megújult a belső kialakítása.

Hármas ünnepre gyűltök össze a sopronkövesdi hívek ezen a szeptemberi vasárnapon. Két fiatal a bérnálás szentségében részesült: egyesültek a Szentlélekkel, nagykörű keresztényekkel váltak. Prédikációjában Veres András püspök Prohászka Ottokár szavaival kérte a bérnálkozókat, hogy egész életük során hűségesen járnak Krisztus útján: „Hiszek a Szeretetben, hiszek a Szent Szívben, hiszek a Szeretet közösségeben, hiszek a Szeretet végző győzelmeiben.”

Az elmúlt két év során az önkormányzat, a hívek és a plébánia összefogásával megújult a templombelső. A munkálatok a templombúcsú ünnepére fejeződtek be.

hozzájárulni ahhoz, hogy a településen még elevenebb legyen az egyházközösségi élet.

Forrás: Győri Egyházmegye
Fotó: Földesi Baán Mónika

Felhívás

A győri Szent Imre-templom altemplomában lejártak, illetve lejárnak az alábbi urnahelyek:

Józsa Sándor és Józsa Sándorné

F-08 lejárt 2019. július 2.

Fratics Vilma

F-81 lejárt 2019. december 12.

Kővári József és Kővári Józsefné

Kr. 141 lejár 2020. december 31.

Lakatos János, Lakatos Jánosné,

Lakatos Istvánné, Lakatos Adél Lenke

F-61 lejár 2020. december 16.

Amennyiben a tulajdonosok száz napon belül nem jelentkeznek a hirdetésre, a sírhelyek a plébánia hatáskörébe kerülnek. Érdeklődni lehet: Szent Imre Plébánia, 9024 Győr, Szent Imre út 35. T.: 06-96/424-443

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.
A szerkesztőség

A hirdetések tartalmáért és azok valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

Egyházi zenei rovatunkat Mértékadó című kulturális mellékletünkben olvashatják.

IMAÓRÁK

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelkí megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmisse.

Imavirrásztás a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve a Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (1051 Budapest, Szent István tér 1.) minden csütörtökön 20 órától pénteken hajnal 5 óráig. 21 órakor szentmisse. mindenkit szeretettel várunk!

Elváltakért és egyedülállókért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 18 órakor a budapest-belvárosi Szent Mihály-templomban (Budapest V. kerület, Váci u. 47/b).

A Szent Imre-kápolna Szeretetláng-imacsoporthoz minden programját megtartja. Változatlan időpontokban, továbbra is ott-honainkban imádkozunk. Az imaanyagot, aki velünk tart, megkapja. A tisztevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltáriszentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetőek vagunk (www.szeretetlango.info.hu). Programok: október 1-jén, csütörtökön 18 órakor szentségmádás, Szeretetláng-imaóra; október 2-án, pénteken 17.30-kor az öröm útját járunk; október 15-én, csütörtökön 18 órakor szentségmádás hazánkért.

LELKIGYAKORLAT

Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház (2016 Leányfalu, Mórca Zsigmond u. 141.): December 11-én 16 órától 13-án 13 óráig adventi lelkigyakorlat Osztie Zoltán atyával. December 17-én 18 órától 20-án 13 óráig karácsonyi lelkigyakorlat Kercza Asztrik atyával vezetésével. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

„Megszíldűl a gyász okozta bánya” – A minden nap rohanó világa gyakran nem ad lehetőséget rá, hogy megállunk veszteségeink mellett, időt adva a hiány feldolgozására. Ezért szeretettel hívjuk és várjuk a gyászolók sorstárcsacsoportjába mindenkit a testvéreknek, akiknek régebben vagy a közelműltben kellett szembenézniük a halál okozta fájdalommal; akiknek segítség, ha van kivel megosztani gondjaikat, érzéseiket, és együtt kereshni a továbblépés lehetőségeit. A délelőtti találkozási hely: Pasaréti Páduai Szent Antal Plébánia nagyterme (1026 Budapest, Pasaréti út 137., bejárat a templom jobb oldalán), szombat 10.11.30. A délutáni találkozási hely: Szent Anna Plébánia alsó hittanterme (1011 Budapest, Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött), szombat 18-19.30. Időpontok: 2020. okt. 7., 21.; nov. 4., 18., dec. 2., 16.

Örszi lelkinapok: „Veszeséggel élünk, de a remény fényében járunk” címmel. 2020. október 26-27-28., Tahí, Szív Lelkiségi Központ. Előzetes jelentések szükséges! Tegzes Katalin SA nővér: 06/30-462-9272. Az együttléteket – segítő sorstárcsakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti, a járványügyi helyzet aktuális előírásainak függvényében.

MEGHÍVÓ

Rózsafüzér Imádkozók XI. Országos Találkozója lesz Budapesten október 3-án, a Rózsafüzér Királynéja Plébánia (1146 Budapest Thököly út 56.) bûcsúnapján. Az ünnepi szentmisse 10 órakor kezdődik. Bővebb információ: www.rozsafuzerkiralynehu

Egyházmegyei rózsafüzér-társulatok lelkinapja lesz Sopronban, a Szent László-kegytemplomban, október 3-án. 11 órakor az ünnepi szentmísét bemutatja és a körmenetet vezeti: Rostás Jenő c. apát, faddi esperes plébános.

A Kereszteny Értelmiiségek Szövetsége (KÉSZ) és a Kárpát-medencei Magyarság Evangelizációjáért (KáMme) Alap-

pítvány Kárpát-medencéi online zarandoklatot szervez október 10-én, szombaton. A programot a Bonum Tv közvetíti 9.30-tól 12 óráig a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-tempelből, valamint előbb követhető a KÉSZ YouTube-csatornáján és Facebook-oldalán. További információ: <http://www.keesz.hu/helyi-csoporth-kesz-kozpon#2020-10-10>

Liszt Fesztivál a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (1056 Budapest, Március 15. tér, az Erzsébet híd pesti hídfőjénél) szeptember 26. és november 21. között, szombat esténként. Bővebb információ: www.belvarosipleba.hu

Görögkatolikus szent liturgia a libanoni Szent Charbel remete tiszteletére, ereklyés áldással Budapesten, a gazdagréti Szent Angyalok-templomban (1112 Budapest, Gazdagréti út 14.). Időpontok: 2020. október 22., csütörtök 18 óra; november 22., vasárnap 12.15.

25 éves az Országúti ferences templom – ünnepségsorozat szeptember 12., szombat és 2020. november 22., vasárnap között. Helyszín: Országúti ferences templom és plébánia (1024 Budapest, Margit krt. 23.). Kivétel: A november 6-ai kerekasztalbeszélgetés. Bővebb információ: www.orszagutiferencesek.hu

HALÁZOZÁS

A Szeged-Csanádi Egyházmegye és a rokonság a foltámadás reményében tudta, hogy Ft. Horváth Sándor ny. plébános Zsigmond u. 141.): December 11-én 16 órától 13-án 13 óráig adventi lelkigyakorlat Osztie Zoltán atyával. December 17-én 18 órától 20-án 13 óráig karácsonyi lelkigyakorlat Kercza Asztrik atyával vezetésével. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Örszi lelkinapok: „Veszeséggel élünk, de a remény fényében járunk” címmel. 2020. október 26-27-28., Tahí, Szív Lelkiségi Központ. Előzetes jelentések szükséges! Tegzes Katalin SA nővér: 06/30-462-9272. Az együttléteket – segítő sorstárcsakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti, a járványügyi helyzet aktuális előírásainak függvényében.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ÖRBOTTYÁN

GOMBOS MIKLÓS

aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal és a harangjátékokkal kapcsolatos bármely munkában.

Referencia: www.harangontes.hu
www.harangontode.hu

Levélcím: 2162 Örbottyán,

Rákóczi u. 134. Postaiók 10. • Tel.: +36 28 360 170

Mobil: +36 30 9489 575, +36 30 7288 161

gombosmi@harangontes.hu • info@harangontode.hu

ANTIKVITÁS

EGYKORI PIARISTA diákok antikvitása festményt, régiséget városról. Üzlet: Bp. VII., Dózsa Gy. u. 44. T.: 06/1-321-7000, 06/20-980-5750 www.visnyei.hu

EGYÉB

PARLAMENTBEN DOLGOZÓ, elvált anyuka örökösödési szerződést kötne idős úrral vagy hölggyel. T.: 06/30-680-5115

Megélni, hogy összetartozunk

Találkozás a 90 éves Gyulay Endre nyugalmazott püspökkel

A történelmi időkben krisztusi hűséggel szolgált. Papi élete ars poeticáját így fogalmazza meg: „Eljünk becsületesen Krisztusnak, legyünk a hívekkel mély szeretetkapcsolatban, ahogyan Krisztus volt. Tőlünk többet várunk. Tegyük, amire megbízásunk van.” A 90. születésnapját ünnepelő Gyulay Endre nyugalmazott püspökkel beszélgettünk.

A kilencven évből hatvanhetet papi szolgálatban töltött. Rendszerváltásoknak, nagy társadalmi átalakulásoknak volt a tanúja. Hogyan készítene számvetést?

– mindenféle időket megélt. A pap nem várhat a kedvező alkalmra, dolgoznia kell, számára nincs alkalmas és alkalmatlan idő. A pártállami rendszerben többször kapta figyelmezhetést, ha nem változtatnak a viselkedésem, rágcsos kirándulásnak nézék elébe. Akkoriban mindenki játszott az ember ellen, amit csak lehetett. Volt néhány kemény éjszakám, amikor úgy feküdtem az ágyban, hogy azt figyeltem, kopognak-e, jön-e értem a fekete autó. De megédződtem. Váratlanul ért, amikor fölkérést kaptam a püspöki szolgálatra. Nem éreztem alkalmasnak magam erre a feladatra, rálátásom sem igazán volt, mit jelent püspöknek lenni. De tudtam, hogy fel kell kínálnom a munkámat és kiküldenem hozzá a feltételeket. Ma pedig talán minden eddiginél nagyobb kihívás előtt áll a pasztori, mert a közszellemet a közömbösséggel, sőt az egyházellenességgel jellemzi. Az ember és ember közötti személyes kapcsolatok és a példaadás útját kell járni, emellett pedig nagyon találékonynak lenni. Én minden időt kelestem, hogyan lehet dolgozni itt és most. Ma sem számolom az éveket, minden feladatot elvégzek, amit bírok, mindenhol megelőzök, ahova hívnak.

Már gyermekként meg kellett találnia, hogy az élet küzdelem.

azonban biztos. Édesanyám már el volt látva szentségekkel, amikor a halála előtt egy nappal magához hívta az esperes urat. Hogy miért, azt a pappá szentelésem után tudtam meg. Mint kiderült, az édesanyám azért kérte akkor az esperest, hogy elmondja neki, papnak szánja a fiát. Battonyán nagyon jó lelkipásztorok szolgáltak. Szép volt a templomunk, amit Klivényi Lajos prépost úr építettek újjá egy tűzvész után. Kiváló káplánjaink voltak, sokat foglalkoztak az ifjúsággal. Mi, gyerekek – húszan-harmincan – szinte ott élünk a plébánián, bensőséges élmény volt otthon lenni ott. Szerettek bennünket, figyeltek ránk.

A papság felé indulása köthető valamilyen döntő lépéshez, meghatározó élményhez?

– Amikor Budapesten tanultam a gimnáziumban, a második év végén, az úrnapi körmeneten egyszer csak megszólalt bennem ez a kérdés: Mi lenne, ha te vinnél engem? Ez indított el a papi pályán, ettől kezdve végig elkötelezetten kitartottam amellett, hogy pap leszek. A prépost úr is komolyan vette ezt.

A papnak szeretnie kell az embereket és meg kell találnia a módját, hogy elérje őket. Nem elég, ha csak várja, hogy ők menjenek el hozzá. Törekednünk kell a személyes kapcsolatra és a példaadásra. Fel kell keresnünk őket, érdeklődni az életükiről, meghallgatni a családi gondjaikat

Még csak elsőéves papnővédek voltam, amikor már rámbízta a hozzáink érkező búcsúszok kisérését. Később velem olvastatta az evangéliumot a szószékről. Olyan lélek vett körül, amelyben folyamatosan erősödött bennem az elhatározás, így haladásom a papság felé történet volt. Amikor úgy tűnt, külső körülmenyek megzavarhatnák a hivatásomat, akkor sem kerestem más utat, annyira erős volt bennem a papság utáni vágy.

1948-ban kezdte a szemináriumot, ahol jezsuiták tanítottak. Hogyan formálódott a papi lelkisége?

– Glattfelder püspök külön végzett jezsuitákra bízta az egyházmegye papképzésének ügyét. 1951-ig ők tanították a csapágyat.

Milyen volt az első találkozása az Egyházzal mint közösséggel?

– A családom nem volt kiifejezetten vallásos. Egyvalami

tottak minket, példaképek voltak számunkra. Közülük is kiemelkedett Hunya Dániel, a második év végen, az úrnapi körmeneten egyszer csak megszólalt bennem ez a kérdés: Mi lenne, ha te vinnél engem? Ez indított el a papi pályán, ettől kezdve végig elkötelezetten kitartottam amellett, hogy pap leszek. A prépost úr is komolyan vette ezt.

Az édesanyám színtelenül szított fel a szolgálatra. A tradicionális vallásosságon nemigen fogott az állami erőszak, erre kellett építeni. A hitoktatás, a keresztelő, a házasságkötés, a halottak búcsúztatása, a házszentelő és a templomi búcsú mind-mind jó alkalom volt a közösség megélésére. Domaszéken 1058 ház volt, ezek közül csak négyben nem volt házszentelés: a tanácselnöknél, az iskolaigazgatónál és a településen élő két Jehova tanújánál. mindenkit ismerem. Füzetben vezettem, kik laknak együtt, hol hány gyermek van, rendben van-e a házasság. Amikor aztán beteghez kellett mennem, elővettek a füzetet, megkerestem benne az adott családot, és így már ismerősként léptem be hozzájuk. Mezőhegyes volt a kivétel. Ott minden pártállami tulajdonban volt, nem voltak magánlakások. A majorságban előkkel együtt négy-öt-ezer lehetett a katolikusok száma, de alig százan jöttek templomba. Két hónapig hol lovon, hol motorral jártam ki a hívekhez, hogy felkészítsem őket elsőáldozásra, bérmlálásra. Ott is megtaláltam azokat az embereket, akikkel szót lehetett érteni. Egy hitoktatási pályázon háromból két könyvem is második díjat nyert.

Közép húsz év vidéki pasztoráció után Szegedre került, ahol tizenegy évig spirituális volt a szemináriumban. Négy évig plébánosként szolgált, 1987-ben pedig püspöki kinevezést kapott.

– Jó évfolyam voltunk. Katona Nándor írt egy imádságot, amit a szentelés után a Szent Gellért-oltár előtt mondunk el. Gellértnak ajánlottuk a papi munkánkat és ígéretet tettünk arra, hogy minden segítjük majd egymást, akár anyagiakban, akár másban. Az első általomáshelyem Röszke volt, azután Ásotthalom, Gyula, Domaszék, majd Mezőhegyes következett. Ez utóbbi büntetésből. Az élet fokról fokra ké-

szítottam, gyerekmisét mondta Szegeden. Innen kerültem Szeged-Rókusra plébániósnak. Ez a négy év a templomfelújítás, az aktív ifjúsági élet és a karitásmunka jegyében telt. Váratlanul ért, amikor magához hívott a püspök, és Budapestre küldött, ahol megtudtam, az a Szentatyána kivánsága, hogy püspök legyek. Néhány percet kaptam a gondolkodásra, igent mondtam. Hogy Szegedre szólt a küldetésem, az egyeszerre volt jó és rossz. Jó, mert szinte minden plébánián jártam már lelkigyakorlatot tartani, ismertem a papokat, mindenütt otthon voltam, és tudtam, hol mi jelent problémát. De rossz is volt, mert ennek is mindenki ismert. Tudták, hogy nem vagyok egy angyal, tanúi voltak a türelmetlenségemnek. Aztán egy év alatt belerázódtunk, összemelégedtünk, és talán tettem is valamit az egyházmegyeért.

Nem keveset. Mit tart fontos eredménynek?

– Visszahívtuk a szerzetesrendeket, egyházi iskolákat indítottunk el. Hosszú felkészülési folyamat után 1995-ben megrendeztük a Szeged-Csanádi Egyházmegye zsínatát, melynek eredményeként szakpasztorációk kezdtek meg a működésüket. Kiemelt területként foglalkoztam az ifjúságpasztorációval, létrehoztam az egyetemi lelkészsgéget, az egyetemi katolikus kollegiumot, lelkigyakorlatos centrumot. Kiépült a karitász hálózata. Ott hosszú nyitottunk az értelemi fogyatékosok és a krízisebe jutott emberek számára. Jó visszaemlékezni az Igazságosság és testvériesebb világot! című püspökkari körlevélre, amely meglepően jó visszhangot keltett, több nyelvre le is fordították. Úgy gondolom, európai viszonylatban is jót tett a konferencia megítéléseink. Nehéz, de nagyon jó időszak volt ez. Amikor Horn Gyula visszatért a hatalomba,

megriadtak az emberek, lefeksződött az élet, eltűnt a hittámosok fele. Ilyen hatása volt az előző negyven év rossz emlékének. Utána már nem volt tapasztalható a kezdeti óriási lendület.

A lelkipásztorkodás számos területe közül melyiket érzi közel magához?

– Leginkább a hitoktatást, a gyóntatást és a szószéket. Mezőhegyesen hittant tanítani jártam ki a majorságra, most felnőttkatekézist tartok. A gyóntatásban fontos rávezetni az embereket a bűnbánatra, de a problémáikban is utat kell mutatni nekik. Az igeirődés során pedig szeretném mindenki számára érthetően átadni a hit igazságait, az erkölcsi tanítást.

Mit üzen azoknak, akik most kézülnek a papi hivatásra?

– Sajnos kevesen vannak ilyenek... Egyetlen dolgunk van. Nagyon becsületesen Krisztusnak élni, ez a legbiztosabb út. A vele való kapcsolat minden megmutatja az embereknek, hogy mit kell tennie. A hívekkel ugyanolyan szerezetkapcsolatban kell lenni, mint Krisztus volt földi élete során. Meg kell szervezni az ifjúsági életet ott is, ahol csak hérom-négy fiatal van, fontos összehozni őket. A papnak szeretnie kell az embereket és meg kell találnia a módját, hogy elérje őket. Nem elég, ha csak várja, hogy ők menjenek el hozzá. Törekednünk kell a személyes kapcsolatra és a példaadásra. Föl kell keresnünk őket, érdeklődni az életükiről, meghallgatni a családi gondjaikat. Emellett pedig találkozni és beszélgetni pap testvérekkel, megélni, hogy összetartozunk. Jézus is közzösségben él az apostolokkal. Így tudunk tenni valamit azért, amire a megbízásunk szól.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Minden idők legidősebb pápája

XVI. Benedek, az emeritus pápa szepember 4-én egy nappal túllépte azt a kort, amelyet az eddig leghosszabb életű XIII. Leó pápa megrélt. Ő 93 évet, négy hónapot és három napot élt.

„XIII. Leó az életének utolsó napjáig halálmon volt, míg XVI. Benedek nem, hiszen ő 2013. február 11-én elhagyta a pápai széket. Az életkora azonban ugyanúgy jelentős. Nyugodt időskort kívánunk neki, és hosszú, imádságos életet az Egyház szolgálatában” – írta a *Famiglia Cristiana* olasz katolikus hetilapban *Giovanni Sale SJ*, aki a legújabb kori egyháztörténet docense a Pápai Gergely Egyetemen.

Leó és Benedek pápákon kívül más egyházfők is éltek meg magas életkort. II. János Pál 85; XII. Piusz és XIII. János 82; VI. Pál 80 évet élt, Ferenc pápa pedig már a 84. életéve felé tart. A XX. század egyházfői közül sokan fizikailag és lelkileg is nagyon erősek voltak. És itt van egy másik jelenség, a pápák életszentsége. Talán

A címért hárman is versengenek: XI. János, XII. János és IX. Benedek. Ők minden hárman a X-XI. században éltek, és húszéves koruk táján választották meg őket.

Forrás: Famigliacristiana.it
Fotó: Vatican News

2021 ismét szentév lesz Santiago de Compostelában

Julián Barrio Barrio érsek 2020. december 31-én nyitja meg a székesegyház bejáratát a szent kapuját.

A Santiago de Compostela-i érsek reméli, hogy ez a kegyelmi év segít megújítani a keresztény életünket és megerősíteni az egységet. Julián Barrio Barrio, aki 1996 óta a zarandokhely főpásztorá, szeretettel hívja mindeneket, akik szeretnének részesülni a szentév kegyelmeiben, például a teljes búcsúban, amit meghatározott feltételek mellett lehet elnyerni.

Az érsek az év utolsó napján a hagyományos szertartás szerint nyitja meg a Santiago de Compostela-i székesegyház kapuját: háromszor ráüti egy ezüstkalapáccsal, majd amikor a kisebb kólapokból álló fal bedől, szenteltvízzel és olajággal tisztítja meg körben a kapubélletet. Elsőként maga a főpásztor lép át a kapun.

II. Kallixtusz pápa 1122-ben hirdette meg az első jubileumi évet, 1126-ra. Rendelkezése értelmében Santiagóban minden olyan év szent-

év, amelynek során július 25., Szent Jakab apostol ünnepé vasárnapra esik.

Minden évszázadra tizenötödik szentévé, azaz compostelai jubileumi év jut. Kivételek időnként előfordulnak; 2016-ban például az irgalmas szentéve miatt megnyitották a santiagói szent kaput is.

* Jeruzsálem és Róma után Santiago de Compostela a kereszteny zarandoklatok egyik leg-

fontosabb célpontja. A legenda szerint közvetlenül Szent Jakab halálá után a holttestét hajón vitték Jeruzsálemből Észak-Spanyolországba, ahol eltemették. A sír holléte azután évszázadokra feledésbe merült. Csak 813-ban fedezték fel újra, s mivel a legendában csillag jelezte a sír helyét, Campus Stellae-nek nevezték el a területet. Innen ered Compostela neve. A Santia-

fontosabb célpontja. A legenda szerint közvetlenül Szent Jakab halálá után a holttestét hajón vitték Jeruzsálemből Észak-Spanyolországba, ahol eltemették. A sír holléte azután évszázadokra feledésbe merült. Csak 813-ban fedezték fel újra, s mivel a legendában csillag jelezte a sír helyét, Campus Stellae-nek nevezték el a területet. Innen ered Compostela neve. A Santia-

fontosabb célpontja. A legenda szerint közvetlenül Szent Jakab halálá után a holttestét hajón vitték Jeruzsálemből Észak-Spanyolországba, ahol eltemették. A sír holléte azután évszázadokra feledésbe merült. Csak 813-ban fedezték fel újra, s mivel a legendában csillag jelezte a sír helyét, Campus Stellae-nek nevezték el a területet. Innen ered Compostela neve. A Santia-

A szentével járó nagyszabású eseményekre 2017 óta az El Caminón is késszülnek: már akkor hivatalossá nyilvánították a zarandokút egyik jellegzetes jelképét, a sárga nyilat. Ez a szimbólum, noha csak 1984 óta használják, a sárga kagyló mellett a népszerű zarandokút másik jól ismert jelképévé vált. A Santiagóból vezető hagyományos útvonalak egyike, az úgynevezett francia út mentén fekvő O

Cebreiro hajdani plébánosa, Elías Valiña, aki szívén viselte a 70-es években igen elhangyolt állapotban lévő zarandokút ügyét, megvásárolta az útépítő munkásoktól a maradék sárga festéket, és a falujától egészen a francia határig felfestette a jelöléseket az útra.

Forrás és fotó: Santiago de Compostela-i Főegyházmegye
Fordította: Verestói Nárcisz

Újra fellángolt az erőszak Nicaraguában

Holtan találtak egy katolikus fiatalt

A tizenhét éves zenész, Bryan José Coronado Zeledon holttestére szeptember 19-én találtak rá a Río Grande de Matagalpa folyó partján.

„A városunkból, Matagalpából származó fiatalemberek halálhíre megrázta Nicaragua társadalmat. Székesegyházunk Pastoral Cristo Joven ifjúsági csoportjának tagja volt. A szüleivel együtt dolgoztunk a házaspárok találkozóján. Lelkipásztorként imával és szeretettel álltok a család mellett” – ezekkel a szavakkal reagált a fiatal halálhírére Rolando José Álvarez, a Matagalpai Egyházmegye püspöke.

Az első feltételezések szerint baleset történt, ám a holttesten erőszakra utaló nyomok voltak láthatók, ezért az áldozat nagybátyja feljelentést tett emberölés miatt. Az utóbbi napokban az erőszak elkeserítő méreteket öltött Nicaraguában: csak Matagalpában négy nőt és három fiatal férfit gyilkoltak meg. Bryan José halálának körülmenyei minden idáig tisztázatlanok, az ügyet a városi rendőrség vizsgálja.

A katolikus fiatalemberek halálához megdöbbenést kellett országos és nemzetközi szinten egyaránt. *Elvira Cuadra* városbiztonsági szakértő, aki a *Fides* hírügynökségnél adott tájékoztatást, rámutatott az erőszak okaira. Ezek közül az egyik a kormány elnyomó politikája. A rendőrség teljes mértékben az elnyomás eszközévé vált, ahelyett hogy a lakosság biztonságát szolgálná. A további okok között szerepel, hogy az országban félkatonai csoportok működnek, és a hatóságok bűnözökhetetlenné váltak.

José Dávila közigazdász és politikai elemző, az ellenzéki Polgári Szövetség az Igazságért és a Demokráciáért csoport tagja elmondta: „Nem úgy tűnik, hogy ez a diktatúra engedni fog. Teljesen gátlástan.” Ezt bizonyítják a legutóbbi események is, mint például a *Canal 12* televíziós csatorna megszüntetése, amit az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztere, *Mike Pompeo* is nyilvánosan bírált. Az emberi jogi főbiztos, *Michelle Bachelet* felszólalt az ENSZ Közgyűlése előtt, amiért *Daniel Ortega* kormánya nem tesz előremutató lépéseket az országot 2018 óta sújtó válság megoldása érdekében. Aggodalomra ad okot az elnök legutóbbi, szeptember 15-ei hivatalos bejelentése is, melyben javaslatot tett arra, hogy készüljön törvény a gyűlölet-bűncselekmények ellen.

Nicaragua Magyarországnál másfél száz területe 129 494 négyzetkilométer, a közép-amerikai kontinenst hidon fekszik. Az egykori spanyol gyarmat 1821-ben nyerte el függetlenségét. Területének nagy részét a

Kordillerák vulkanikus láncai uralják. Az ország lakossága: 6,2 millió fő. A többség (59 százalék) római katolikus, a többiek főleg protestáns vallásúak. (Forrás: Wikipédia)

* Nicaragua a történelménél egyik legsúlyosabb társadalmi, politikai és gazdasági válságával küzd. Tavaly áprilisban kezdődtek a zavargások, miután a biztonsági erők felszámolták a nyugdíjesökötések miatt kirobbant megmozdulásokat. A tiltakozások során legkevesebb 325 ember, főként kormányellenes tüntető vesztette életét. Emberi jogi csoportok adatai szerint több mint hétszáz ember vettek őrizetbe, és mintegy hatvanezren kényszerültek elmenekülni. Az ellenzék véleménye szerint az egykori sandinista gerillavezérből lett államfő diktatúrát épített ki Nicaraguában. Ezért azt követlik, hogy a 2007-ben újra hatalomra került, korrupcióval és az emberi jogok lábával tiprásával vádolt Daniel Ortega távozzon a hatalomból az alelnöki székbe tültetett feleségével, Rosario Murillóval együtt. Az elnök ezzel szemben azt hangoztatta, hogy az ellenzék puccsot kísérelt meg ellene a Katolikus Egyház és az Amerikai Egyesült Államok támogatásával. (Forrás: MTI)

A Nicaraguai Katolikus Egyház és az ország elnöke, Daniel Ortega közötti kapcsolat akkor szakadt meg, amikor katolikus papok és szerzetesek is csatlakoztak a 2018-as kormányellenes tüntetésekben részt vevő tiltakozók ezreihez. Az utcai zavargások során több százan meghalt vagy eltűntek. Sokakat letartóztattak, és több mint százezer ember menekült el az országból.

Forrás és fotó: Fides
Fordította: Balláné Sárközi Jáhel

Megjelentek a 2021-es Új Ember naptárak!

Új Ember Kalendárium 890 Ft

Új Ember Zsebnaptár 740 Ft

Liturgikus asztali naptár 690 Ft

Egylapos falinaptár 30 Ft

A naptárak megvásárolhatók az Új Ember Könyvesboltban (1053 Budapest, Ferenciek tere 7-8.), valamint webáruházunkban: bolt.ujember.hu